

Specjalny Świąteczny Biuletyn FROB

wydanie specjalne – grudzień 2016

Drodzy Przyjaciele,

Za nami pięć lat aktywności Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego. Pięć lat wyjątkowych, wypełnionych inicjatywami mającymi na celu likwidację barier rozwoju płatności bezgotówkowych. Bardzo dużo, wspólnymi siłami, udało się już osiągnąć. Naszym zdaniem, po stronie akceptacji bezgotówkowych instrumentów płatniczych nie ma już ograniczeń – jeżeli detaliści preferują gotówkę, to nie z powodu kosztów czy skomplikowanego procesu obsługi.

Przed nami kolejne wyzwania. Chcemy aktywnie wspierać propagowanie płatności bezgotówkowych wśród konsumentów – bez nich i ich zainteresowania bezgotówkowymi instrumentami, nawet największa sieć akceptacji nie zapewni zmniejszenia gotówki w obiegu. A taki cel powinniśmy sobie wszyscy postawić na najbliższe lata.

Chcemy wspierać akceptację płatności bezgotówkowych w urzędach administracji publicznej i jednostek samorządów terytorialnych – to będzie bardzo silny sygnał do obywateli, że państwo również preferuje bezgotówkę.

Będziemy też wspierać inicjatywy dotyczące rozwijania bezgotówkowych instrumentów płatniczych. Jesteśmy przekonani, że przywrócenie bankom w Polsce prawa do wydawania kart przedpłaconych będzie miało bardzo pozytywny efekt dla aktywności konsumentów na rynku płatności. Karty przedpłacone mogą stać się pierwszym bezgotówkowym instrumentem płatniczym dla tej części społeczeństwa, która dziś wszystko reguluje przy użyciu gotówki.

W 2016 roku zorganizowaliśmy pierwsze loterie konsumenckie, zachęcające do płacenia kartami, przeprowadziliśmy kolejną edycję Międzynarodowego Kongresu Płatności Bezgotówkowych, wykonaliśmy kilka badań opinii publicznej, byliśmy gospodarzami szkoleń z zakresu zmian prawnych w obszarze płatności, wystosowaliśmy kilkanaście opinii na temat aktów prawnych i nowych pomysłów administracji publicznej. O naszej aktywności w 2016 roku przeczytacie w tym specjalnym wydaniu Biuletynu FROB.

Rok 2017 niesie kolejne wyzwania. Już 21-22 marca zapraszamy serdecznie na V jubileuszowy Kongres do hotelu Sheraton w Warszawie. Zachęcamy do udziału w Kongresie i do zgłaszania kandydatów do nagród eDukata w sześciu kategoriach – szczegóły na stronie Kongresu www.kongresplatnosci.pl i na stronie Fundacji www.frob.pl. Przygotowujemy wspólnie z detalistami kolejne akcje dla konsumentów – m.in. loterie. Chcemy aktywnie wspierać nowe inicjatywy podejmowane na rzecz zmniejszania gotówki w obiegu. I zapraszamy do współpracy wszystkich, którzy mają podobne cele, jak Fundacja.

Życzę Spokojnych Świąt w rodzinnym gronie i wielu wspaniałych sukcesów w Nowym 2017 Roku, tak bezgotówkowym, jak jest to możliwe.

Robert Łaniewski

Prezes Fundacji

LOTERIA KONSUMENCKA

Wspólnie z organizacjami kartowymi Mastercard i Visa oraz z sześcioma dużymi sieciami detalistów (Biedronka, Hebe, Lukoil, MediaMarkt, Saturn, Selgros) Fundacja zorganizowała w pierwszym kwartale 2016 roku loterię konsumencką. Do wygrania były bardzo cenne nagrody – 42 samochody osobowe Ford Focus, losowane codziennie i 168 iPadów Mini. Aby wziąć udział w loterii konsumenci musieli zapłacić za rachunek kartą Mastercard lub Visa, zarejestrować transakcję na stronie akcji i czekać na wygraną. Loteria spotkała się z wyjątkowo dużym odzewem – zarejestrowano ponad 730 tysięcy transakcji. Ponieważ za każde rozpoczęte 10 złotych przysługiwał jeden wirtualny los, klienci – co wykazało przeprowadzone badanie – chętnie zwiększali wartość zakupów, zwiększając swoje szanse na wygrane. Badanie pokazało również, że loteria zachęciła klientów do przyjsia na zakupy do sklepów uczestniczących w akcji i do skorzystania z płatności kartą – potwierdziło to ponad 80% ankietowanych uczestników.

Bardzo duże znaczenie miała akcja informacyjna prowadzona przez Fundację w ogólnopolskich mediach i przez partnerów w ich przestrzeni sprzedażowej – w sklepach, na stacjach, w Internecie. Niezależnie od udziału w loterii miliony Polaków dowiedziały się, że warto płacić bezgotówkowo.

BADANIA

Przeprowadzone wśród małych i średnich przedsiębiorstw

Decydenci z tych przedsiębiorstw zostali poproszeni o przedstawienie swoich poglądów na kwestie zadowolenia z dotychczas występujących rozwiązań płatniczych i ewentualnego zapotrzebowania na nowe rozwiązania. Również w kontekście ewentualnych dodatkowych kosztów do poniesienia.

Badanie przeprowadzone zostało na reprezentatywnej próbie 750 przedsiębiorców. Połowa z nich wyraziła zainteresowanie nowym instrumentem płatniczym, jednak wyraźnie warunkując jego wprowadzenie od braku dodatkowych kosztów z nim związanych – ewentualność poniesienia dodatkowych kosztów zmniejszała liczbę chętnych do kilkunastu procent.

Badanie pokazało, po raz kolejny, że głównym czynnikiem wpływającym na podejmowanie decyzji była cena usługi. Dopiero na kolejnych miejscach znalazły się dodatkowe

funkcjonalności, które akceptanci mogliby uzyskać dzięki nowemu instrumentowi płatniczemu.

Większość ankietowanych nie zdecydowałaby się na nową kartę płatniczą, jeżeli nie wspierałaby płatności zbliżeniowych. Również większość nie chciałaby nowego instrumentu płatniczego, gdyby do jego obsługi potrzebne było dodatkowe odpłatne urządzenie.

Kolejnym istotnym wnioskiem wynikającym z badania jest ciągle bardzo silne przywiązanie do gotówki. Połowa respondentów woli przyjmować płatności gotówkowe, płatności kartowe na pierwszym miejscu stawia tylko 14% badanych. Większość nie chciałaby wzrostu udziału płatności bezgotówkowych, co wskazuje na oczekiwanie – w przypadku pojawiania się nowego instrumentu – podzielenia dotychczasowego rynku pomiędzy wszystkie instrumenty, bez redukcji udziału gotówki.

Badanie wykazało, że zainteresowanie akceptantów pojawia się, gdy istnieje szansa znaczącego zmniejszenia kosztów obsługi płatności, zarówno w obszarze opłat prowizyjnych, jak i opłat za dzierżawę terminali. Brakuje chęci do tworzenia nowych rozwiązań, jako sposobów na rozwijanie rynku i redukcję płatności gotówkowych. Niestety po raz kolejny okazało się, że płatności bezgotówkowe są tolerowanym złem, przegrywającym – w obszarze sympatii – z gotówką. To pokazuje, jak dużo jeszcze pracy przed wszystkimi uczestnikami rynku, w krzewieniu wiedzy na temat korzyści płynących z akceptowania płatności bezgotówkowych. I skłania do wniosku, że może warto więcej wysiłku włożyć w rozpowszechnianie istniejących rozwiązań, zamiast myśleć o tworzeniu nowych, których pojawienie się nie przełoży się na spadek udziału gotówki.

Przeprowadzone wśród konsumentów

Na zlecenie Fundacji Instytut badawczy IPSOS przeprowadził na przełomie grudnia 2015 i stycznia 2016 roku 1005 wywiadów z posiadaczami przynajmniej jednej karty płatniczej. Badanie miało na celu zrozumienie oczekiwań konsumentów co do funkcjonalności bezgotówkowych instrumentów płatniczych, potrzeb uruchamiania na rynku nowych produktów.

Badanie wykazało dużą znajomość instrumentów bezgotówkowych wśród klientów posługujących się kartami płatniczymi. Aż 72% ankietowanych preferuje płatności kartą – przy czym wskaźnik ten rośnie, wraz z wiekiem respondentów. Na opinię ma również wpływ status społeczny i wykształcenie.

Większość ankietowanych posługuje się jedną lub dwiema kartami, przy czym 2/3 korzysta z nich regularnie. Wysoki jest odsetek osób płacących zbliżeniowo – korzysta z tej funkcjonalności 3/4 badanych osób.

Interesująca jest opinia na temat zaspakajania potrzeb przez dostępne funkcjonalności kart płatniczych – 90 procent ankietowanych uważa, że jest zaspokojonych w pełni lub w znaczącym stopniu.

Dla 69% badanych ważne jest posiadanie kart systemu powszechnie akceptowanego na świecie (takiego, jak VISA, MasterCard). Tylko 24% uznaje za nieważną możliwość użycia karty poza Polską.

Spośród cech kart płatniczych istotne są: korzystne opłaty za korzystanie z bankomatów (82% badanych), duży zasięg produktu w Polsce (87%), możliwość płacenia zbliżeniowo (63%).

Bardzo ciekawa była odpowiedź na pytanie o chęć posiadania kolejnej karty płatniczej – aż 99% respondentów nie chce kolejnej karty.

Użytkownicy kart w Polsce mają jasno zdefiniowane kryteria doboru kart płatniczych. Chcą instrument wydawany w ramach międzynarodowego systemu, akceptowany powszechnie w Polsce, ale również pozwalający płacić poza granicami, posiadający funkcjonalność zbliżeniową i dający dostęp do bankomatów w zamian za niską opłatę lub jej całkowity brak. Wystarcza im jedna karta, ale mająca w sobie wszystkie niezbędne funkcjonalności.

IV MIĘDZYNARODOWY KONGRES PŁATNOŚCI BEZGOTÓWKOWYCH

Obrady

W marcu 2016 roku Kongres przyciągnął ponad 250 uczestników, reprezentujących wszystkie rodzaje podmiotów uczestniczących w obsłudze płatności bezgotówkowych. Odbyło się 8 paneli, swoje poglądy zaprezentowało ponad 40 prelegentów i panelistów, w tym 8 ekspertów reprezentujących różne instytucje działające na rynku płatności w Europie Zachodniej. Ciekawe dyskusje, z udziałem uczestników, pozwoliły lepiej zrozumieć zmiany zachodzące na rynku, a także wyzwania czekające wszystkich uczestników. Każdy z paneli kończył się pytaniem zadany wszystkim uczestnikom, dotyczącym jednego z zagadnień poruszanych w czasie prezentacji. Pozwoliło to przeprowadzić na szerokim audytorium interesujące badanie.

Uroczysta Gala IV Międzynarodowego Kongresu Płatności Bezgotówkowych

Uczestnicy IV Kongresu spotkali się na uroczystej kolacji w salach balowych hotelu Sheraton. W trakcie uroczystej Gali wręczone zostały nagrody eDukata. Nagrody za 2016 rok przyznane zostały w sześciu kategoriach.

Nagrodę eDukata w kategorii **nowy produkt zmieniający rynek płatności bezgotówkowych** otrzymała firma **Verifone** za terminal mPOS e355. Kapituła nagrody eDukata doceniła nowoczesny terminal mobilny, zaspakajający potrzeby najbardziej wymagających klientów.

Nagrodę eDukata w kategorii **nowa technologia zmieniająca rynek płatności bezgotówkowych** otrzymała firma **Polski Standard Płatności** za innowacyjny polski system płatności mobilnych BLIK.

Nagrodę eDukata w kategorii **wydarzenie roku świata bezgotówkowego** otrzymał **PKO Bank Polski** za wdrożenie płatności HCE do aplikacji IKO.

Nagrodę eDukata w kategorii **firma roku świata bezgotówkowego** otrzymała firma **MCX Systems** za zbudowanie polskich, rewolucyjnych rozwiązań dla rynku płatności bezgotówkowych, m.in. pierwszego PaymentGateway'a i jedyne w tej części Europy systemu obsługującego komunikację publiczną, opartego na karcie płatniczej, jako bezpiecznym i unikatowym bilecie.

Nagrodę eDukata w kategorii **osobowość roku świata bezgotówkowego** otrzymał **Rafał Gołębiowski**, dyrektor generalny Elavon Polska, członek europejskich władz Elavon za konsekwentne budowanie pozycji Elavon Polska, jako lidera rozwiązań samoobsługowych i vendingowych.

Nagrodę eDukata w kategorii **najciekawsze opracowanie naukowe na temat płatności bezgotówkowych** otrzymała **profesor Beata Świecka** z Uniwersytetu Szczecińskiego za artykuł „Płatności mobilne jako innowacje na rynku detalicznych płatności bezgotówkowych”. Kapituła nagrody eDukata uznała artykuł pani profesor Świeckiej za najciekawszy spośród zgłoszonych, poruszający zagadnienia szczególnie istotne dla nowoczesnych rozwiązań płatniczych.

Wystawcy

We foyer kongresowym stały stoiska Visa, PSP, Ingenico, MCX Systems, Elavon i PayTel. Uczestnicy w przerwach obrad chętnie odwiedzali wystawców, zapoznając się z eksponowanymi rozwiązaniami. Choć wszyscy uczestnicy związani są z rynkiem płatności bezgotówkowych, możliwość pobawienia się terminalem płatniczym nadal pociąga.

OPINIE I STANOWISKA FUNDACJI W OBSZARACH ISTOTNYCH DLA POLSKIEGO RYNKU PŁATNOŚCI BEZGOTÓWKOWYCH

W 2016 roku Fundacja przygotowała i przekazała do właściwych adresatów (Parlament, ministerstwa, UOKiK, KNF, NBP) kilkanaście komentarzy do aktów prawnych i inicjatyw dyskutowanych w ramach instytucji publicznych.

Fundacja zabrała między innymi głos w sprawie:

- zamieszania spowodowanego nowelizacją Ordynacji Podatkowej, obowiązującą od 1 stycznia 2016 r., wymuszającą stosowanie surcharge przy płatnościach za podatki, co skutkowało wycofaniem płatności kartowych przez część samorządów,
- projektu z dnia 14 marca 2016 r. ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych, zwracając uwagę na konieczne zmiany i uściślenia,
- planowanego zakazu handlu w niedzielę, wskazując na ryzyka związane z tą inicjatywą – m.in. możliwość znaczącego zmniejszenia wartości transakcji regulowanych bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi,
- zakazu wydawania kart przedpłaconych przez polskie banki, negatywnie oceniając to ograniczenie – uniemożliwiające konsumentom korzystania z wygodnego instrumentu płatniczego, mogącego być ogniwem pośrednim między gotówką i kartami tradycyjnymi, a przy okazji powodujące wzrost zainteresowania polskim rynkiem emitentów kart przedpłaconych wydawanych w Wielkiej Brytanii, denominowanych w funtach brytyjskich,
- planów ograniczenia możliwości drukowania na drukarkach fiskalnych innych dokumentów niż fiskalne, uznając je za groźne dla detalistów, poprzez konieczność poniesienia kosztu dodatkowej drukarki.

OGÓLNOPOLSKA LOTERIA BEZGOTÓWKOWA

24 listopada zakończyła się druga tegoroczna loteria organizowana przez Fundację Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego. Podobnie jak pierwsza cieszyła się ogromną popularnością wśród posiadaczy kart płatniczych Visa i MasterCard.

Wielka loteria
bezgotówkowa

Płać kartą i wygrywaj!

Co tydzień:
elektryczne
BMW i3

Codziennie:
Samsung
Galaxy S7

Co godzinę*:
podwójna wejściówka
do Multikina

Multikino
BILET

Multikino
BILET

zakupybezgotowki.pl

Loteria trwa od 18.10 do 24.11.2016 r.

FROB

mastercard

VISA

Patronat: Ministerstwo Finansów

MINISTERSTWO ROZWOJU

Blisko 520 tysięcy zarejestrowanych transakcji, wysoka aktywność klientów banków, rozlosowanych 740 nagród – w tym 5 samochodów BMW i3, nowoczesnych, ekologicznych pojazdów elektrycznych – Ogólnopolska Loteria Bezgotówkowa zakończyła się po 5 tygodniach trwania dużym sukcesem.

W Loterii brała udział każda transakcja opłacona dowolną kartą Visa lub MasterCard w dowolnym punkcie handlowym lub usługowym na terenie Polski, zrealizowana w okresie

trwania akcji. Za każde rozpoczęte 10 złotych rachunku klientowi przysługiwał jeden wirtualny los, uczestniczący we wszystkich losowaniach od momentu rejestracji. A losowań było naprawdę dużo – co godzina losowane były bilety do kina, codziennie smartfony i raz w tygodniu samochód.

Loteria zorganizowana została we współpracy z największymi organizacjami płatniczymi Visa i MasterCard, uzyskała patronat Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Rozwoju, a także wsparcie niektórych banków, które poinformowały o niej swoich klientów. Ze względu na jej otwarty charakter – zarejestrować można było transakcję zrealizowaną w dowolnym punkcie handlowym lub usługowym w Polsce – promocja akcji prowadzona była przede wszystkim poza miejscami sprzedaży. Nie przeszkodziło to jednak ponad 200 tysiącom konsumentów wziąć aktywnie udział, rejestrując swoje transakcje.

„Jesteśmy bardzo zadowoleni z rezultatów akcji. Była to kolejna inicjatywa Fundacji zachęcająca konsumentów do płacenia bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi. Dla wielu z nich transakcje zrealizowane za namową Loterii były pierwszymi dokonanymi kartami płatniczymi i – jestem przekonany – nie ostatnimi. A Fundacja przygotowuje już kolejną loterię, do udziału w której już dziś serdecznie wszystkich zapraszam” – powiedział Robert Łaniewski, Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego.

SZKOLENIA Z ZAGADNIENI REGULACYJNYCH

Jak co roku Fundacja włączyła się w przybliżanie zmian prawnych podmiotom działającym na polskim rynku płatności bezgotówkowych. Powstał „Praktyczny komentarz do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady”, przygotowany pod redakcją mecenasa Jana Byrskiego, przeprowadzono szkolenia z zakresu zmian wprowadzanych rozporządzeniem MIF REG i dyrektywą PAD.

Coraz więcej przepisów reguluje działalność podmiotów na rynku płatności. Bardzo ważne jest zadbanie, aby zrozumienie tych przepisów i ich skutki były powszechnie znane. Fundacja zaprasza na kolejne szkolenia – informacje umieszczane są na stronie www.frob.pl, oraz zachęca do zapoznawania się z komentarzami, przygotowywanymi przez czołowych polskich ekspertów – na życzenie prześlemy komentarze w formie biuletynu.

**Najnowsze zmiany prawne
na rynku usług płatniczych**
– Nowelizacja ustawy o usługach płatniczych
Nowe przepisy wejdą w życie zasadniczo 7 lutego 2017 r.

Szkolenie i konsultacje ekspertów prawnych w zakresie usług płatniczych

Termin: 26.01.2017 r.
Miejsce: Centrum Warszawy
Hotel Sheraton
ul. B. Prusa 2

FROB
FUNDACJA ROZWOJU
OBROTU BEZGOTÓWKOWEGO

**TRAPLE
KONARSKI
PODRECKI**
WSPÓLNICY

POWSZECHNY PROTOKÓŁ KOMUNIKACJI KASY FISKALNEJ Z URZĄDZENIEM PŁATNICZYM (PINPAD, TERMINAL EFT POS)

Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego wspiera inicjatywy mające na celu upowszechnianie płatności bezgotówkowych. Szczególnie ważne jest zadbanie o dostęp handlu i usług do urządzeń pozwalających przyjmować nowoczesne instrumenty płatnicze.

Fundacja od początku włączyła się w tworzenie uniwersalnego, powszechnego protokołu komunikacyjnego, pozwalającego łatwo i szybko zintegrować system kasowy z urządzeniem płatniczym. Dotychczas każdy z agentów rozliczeniowych wspierał wybrany przez siebie protokół, co powodowało konieczność integrowania się producentów rozwiązań kasowych z każdym agentem oddzielnie. Protokół, który został stworzony wspólnie przez producentów kas i agentów rozliczeniowych, daje możliwość jednorazowego wykonania niezbędnych integracji a następnie podłączania do dowolnej kasy (z wdrożonym protokołem) urządzeń dostarczanych przez dowolnego agenta rozliczeniowego, który zaimplementuje uzgodnione rozwiązanie.

Prace – z inicjatywy FROB – trwały przez ostatnie kilka miesięcy i zakończyły się sukcesem. Powstało rozwiązanie, które będzie nadal doskonałe, ale już teraz przekazane zostało do Ministerstwa Rozwoju, jako propozycja obu środowisk – producentów kas i agentów rozliczeniowych. Jesteśmy przekonani, że wdrożony protokół wpłynie pozytywnie na rozwój płatności bezgotówkowych, pozwalając detalistom w pełni korzystać z korzyści zintegrowanego rozwiązania – unikania błędów przy wprowadzaniu kwot, skrócenia czasu trwania transakcji płatniczej, uzyskania możliwości skorzystania z dodatkowych usług.

